

Badania społeczne dotyczące diagnozy problemów uzależnień behawioralnych w gminie Gostyń

Październik 2022 r

Wstęp

Badanie społeczne ma na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w 2022 roku, obejmujących problemy związane z tzw. uzależnieniami behawioralnymi, takimi jak: uzależnienie od komputera i Internetu, hazard, zakupoholizm, pracoholizm i inne, a także postawami społecznymi wobec tychże zjawisk.

Dane dotyczące problemu uzależnień behawioralnych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych online przeprowadzonych w gminie Wiśniowa wśród dwóch grup reprezentujących lokalne środowiska:

- 1) dorośli mieszkańcy,
- 2) dzieci i młodzież szkolna.

Część I

Diagnoza problemów uzależnień behawioralnych wśród młodzieży w gminie Gostyń

W czerwcu 2022 roku zostały przeprowadzone badania na temat uzależnień behawioralnych szkół podstawowych i ponadpodstawowych pod nazwą „Badania społeczne dotyczące diagnozy problemów uzależnień behawioralnych – szkoły”.

Badanie miało na celu, między innymi, analizę wiedzy młodzieży na temat uzależnień behawioralnych. Analiza dotyczyła przede wszystkim kwestii używania telefonu, komputera i Internetu, hazardu, czy zaburzenia odżywiania.

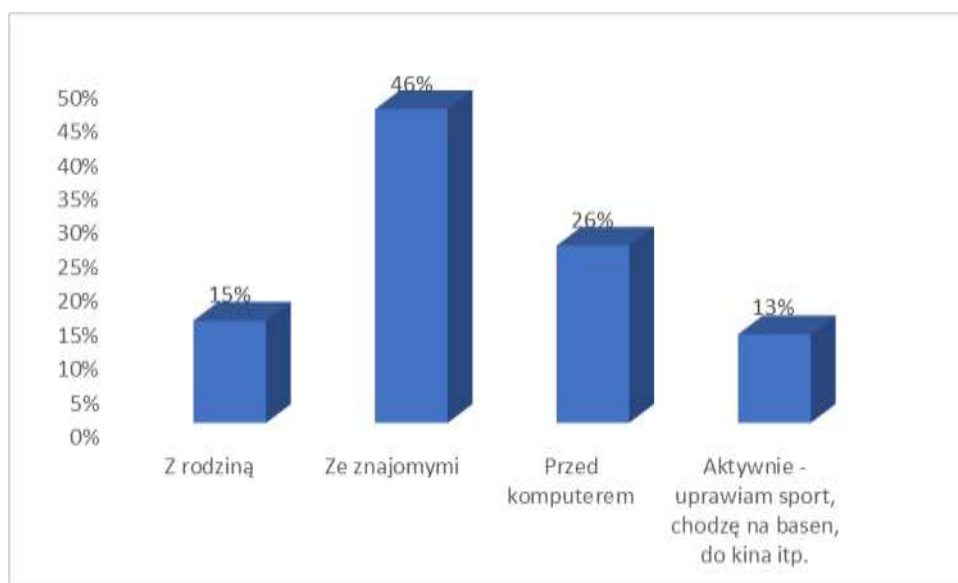
W badaniu wzięło udział łącznie 603 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W badanej próbie znalazło się 53% chłopców oraz 47% dziewcząt. Techniką uzyskiwania materiału badawczego zastosowaną w omawianych badaniach była ankieta audytoryjna. Kwestionariusz ankiety składał się z 28 pytań, w tym 2 pytania metryczkowe, dotyczące zmiennych niezależnych (płeć oraz wiek).

Rysunek 1. Struktura próby – płeć

Źródło: opracowanie własne

Wykres 1. W jaki sposób najlepiej spędzasz wolny czas?

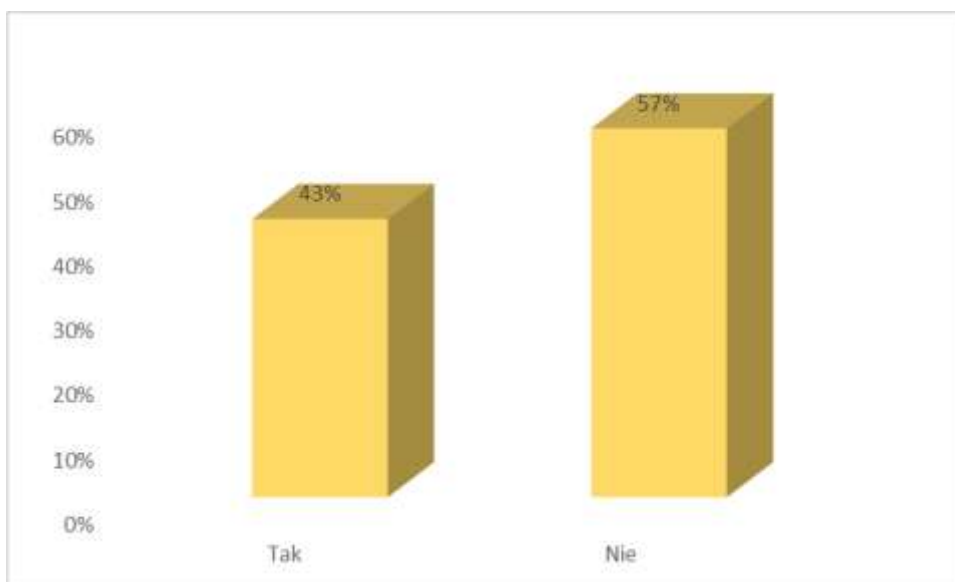
Źródło: opracowanie własne

Z przeprowadzonych badań na terenie gminy Gostyń w 2022 roku wynika, że 46% badanej młodzieży swój czas wolny spędza ze znajomymi, 26% ankietowanych wybiera komputer, a 15 % spędza swój czas wolny z rodziną. 13% badanych uczniów w czasie wolnym uprawia sport, chodzi na basen czy do kina.

Niepokojący jest fakt, iż wśród uczniów, którzy wskazali, że swój czas wolny spędza ze znajomymi, blisko 1/2 zaznaczyła jednocześnie odpowiedź przed komputerem. Możemy wywnioskować z tego, iż czas wolny spędzany ze znajomymi nie zawsze odbywa się w realu, tylko przed monitorem komputera na różnych komunikatorach społecznych czy wspólnych grach.

Wśród młodych ludzi, którzy deklaruje, że czas wolny spędzają z rodziną przeważały dziewczęta (55%), a czas wolny przed komputerem deklaruje częściej chłopcy (64%).

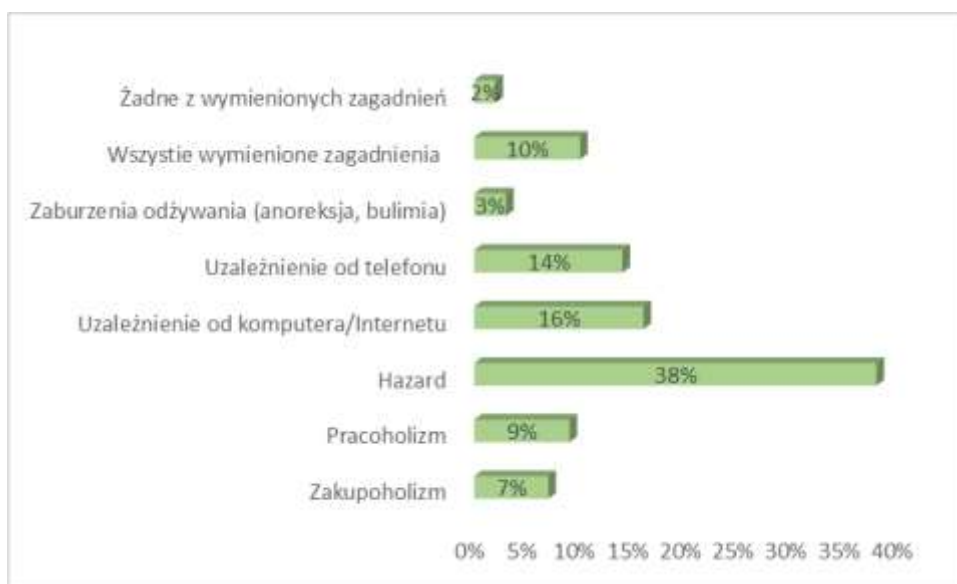
Wykres 2. Czy wiesz co to są uzależnienia behawioralne?

Źródło: opracowanie własne

57% ankietowanych przyznaje, iż nie wie czym są uzależnienia behawioralne. Wśród osób, które miały wiedzę na temat takiego rodzaju uzależnień przeważały dziewczęta (59%). Najmniejszy stopień wiedzy czym są uzależnienia behawioralne posiadała grupa wiekowa w przedziale 13-14 lat (61%).

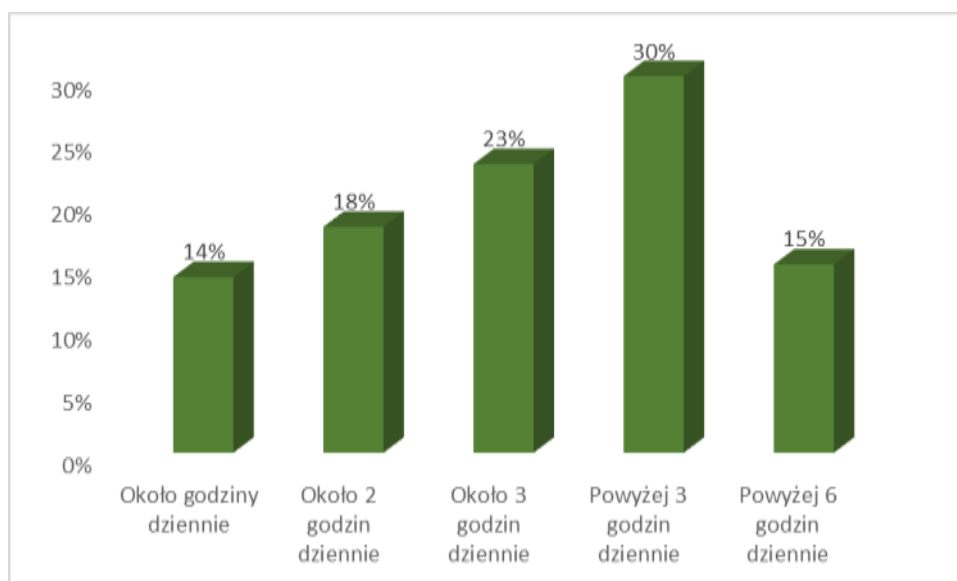
Wykres 3. Które z niżej wymienionych są według Ciebie uzależnieniem behawioralnym?

Źródło: opracowanie własne

38% ankietowanych za uzależnienie behawioralne uważa tylko hazard, 16% uzależnienia od komputera, 14% uzależnienie od telefonu, 9% pracoholizm, a 7% pracoholizm. Tylko co dziesiąty ankietowany wskazał, że wszystkie wymienione zagadnienia dotyczą uzależnień behawioralnych. Natomiast 2% ankietowanych uznało, że żadne z wymienionych kwestii nie dotyczy uzależnień behawioralnych.

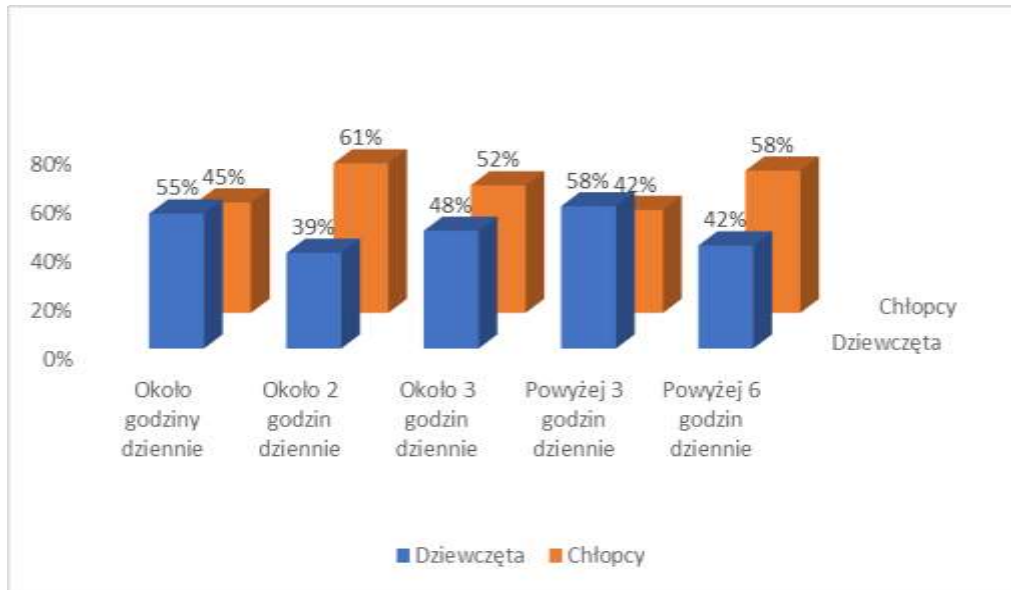
Wykres 4. Ile czasu dziennie poświęcasz na korzystanie z komputera/ Internetu?

Źródło: opracowanie własne

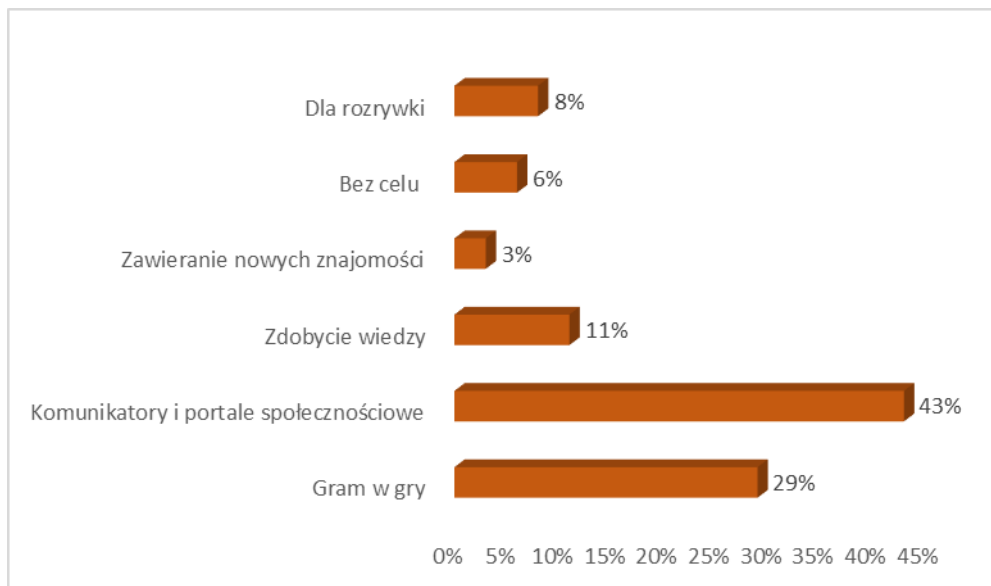
Okazuje się, iż 30% ankietowanej młodzieży korzysta z komputera/Internetu powyżej 3 godzin dziennie. Blisko 1/4 poświęca 3 godzinny dziennie na korzystanie z komputera/Internetu. 15% badanych przeznaczą na tą czynność więcej niż 6 godzin dziennie.

Wykres 4 a. Ile czasu dziennie poświęcasz na korzystanie z komputera/Internetu? (podział na płeć)

Źródło: opracowanie własne

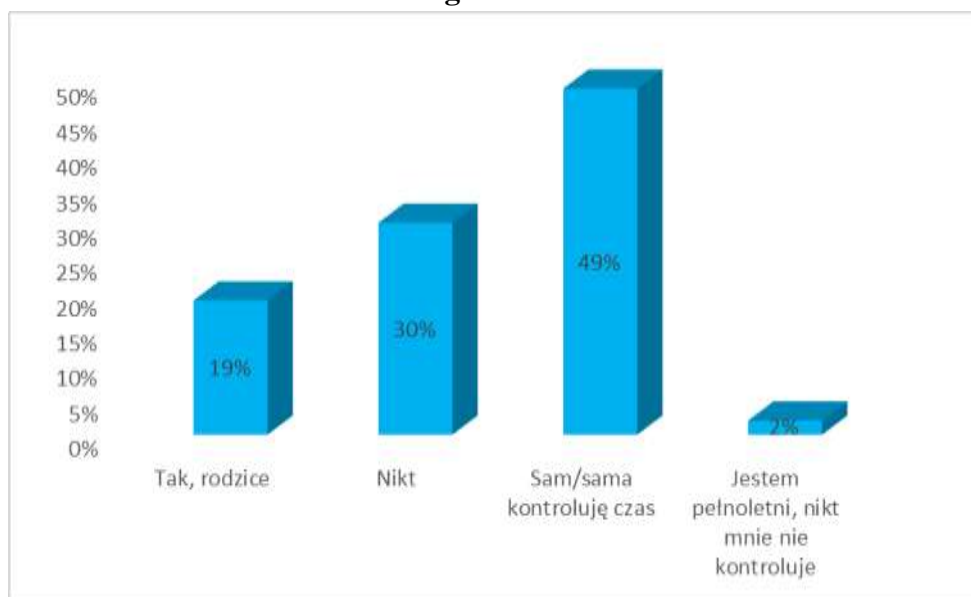
Wykres 5. W jakim celu korzystasz z komputera?

Źródło: opracowanie własne

Dla 43% badanej młodzieży komputer służy przede wszystkim do korzystania z komunikatorów i portali społecznościowych, 29% ankietowanych gra w gry, 11% używa komputera w celu zdobycia wiedzy. Ponadto 8 % badanych spędza czas przed komputerem dla rozrywki, a 6% bez celu. Tylko 3% za pomocą komputera nawiązuje nowe znajomości.

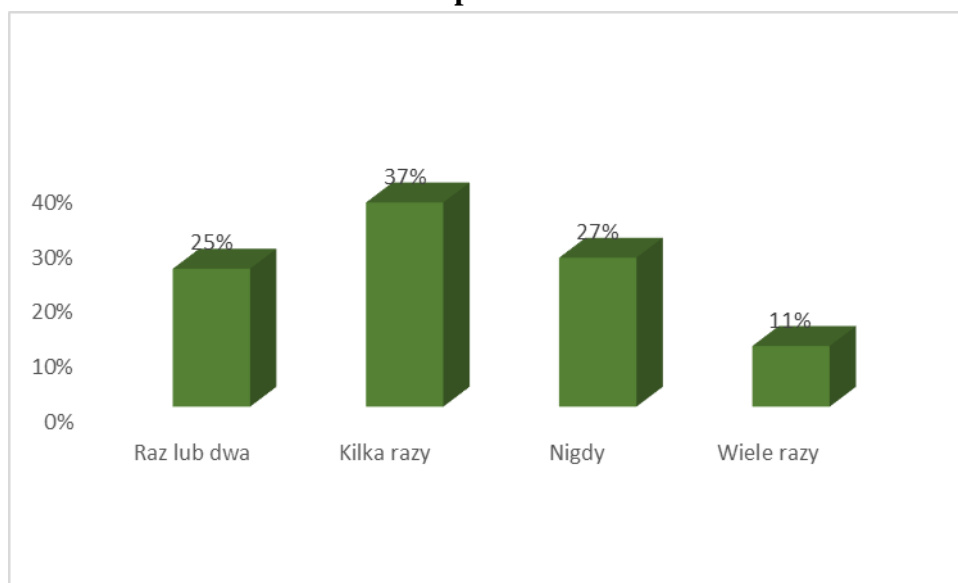
Wykres 6. Czy ktoś kontroluje czas, jaki poświęcasz na surfowanie po Internecie i na graniu?

Źródło: opracowanie własne

Blisko połowa ankietowanych (49%) przyznaje, iż oni sami kontrolują czas jaki poświęcają na surfowanie po Internecie i graniu. Tylko 19% badanych podaje, iż czas ten kontrolują im rodzice. 30% młodzieży deklaruje, iż nikt nie kontroluje czasu spędzanego przez nich w Internecie.

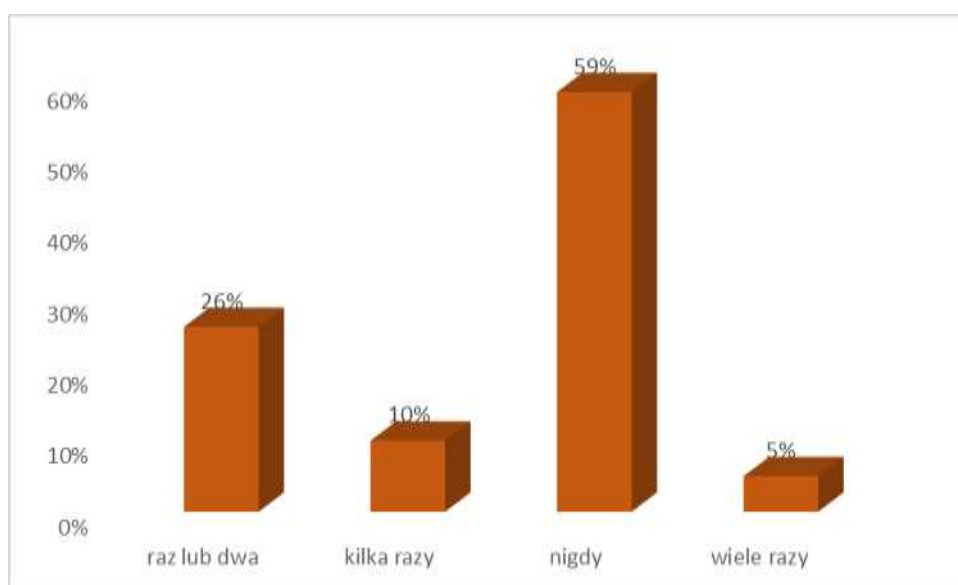
Wykres 7. Czy zdarzyło Ci się zaniedbać obowiązki z powodu przesiadywania przed komputerem?

Źródło: opracowanie własne

37% uczniów z gminy Gostyń uczestniczących w badaniu przyznało, iż zdarzyło się jej zaniedbać obowiązki z powodu przesiadywania przed komputerem kilka razy. 1/4 badanych podaje, iż taka sytuacja zdarzyła się raz bądź dwa. 27% uczniów deklaruje, że nigdy nie zdarzyło jej się zaniedbać swoich obowiązków z powodu przesiadywania przed komputerem. Natomiast 11% doświadczyło takiej sytuacji wielokrotnie.

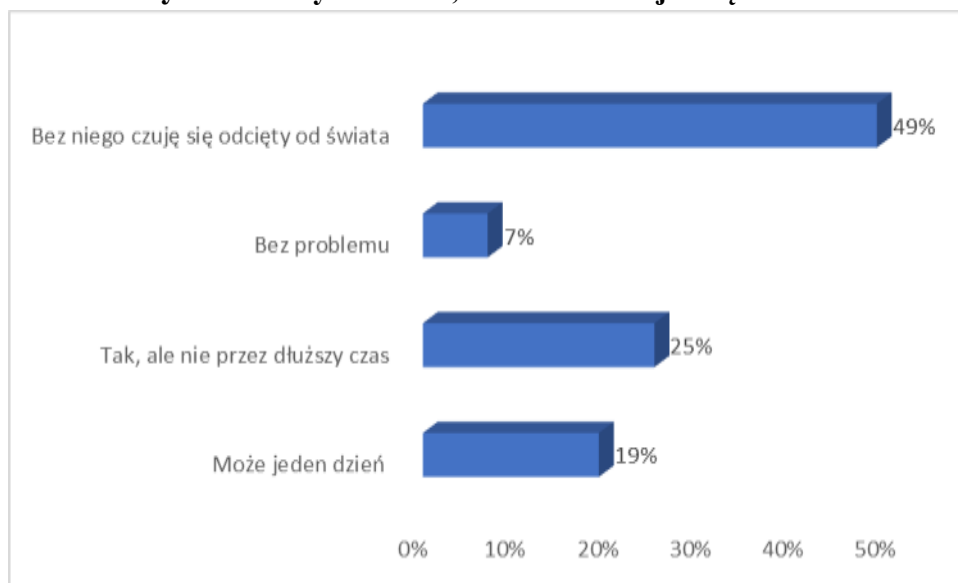
Wykres 8. Czy zdarzyło Ci się „zarwać noc” bo nie mogłeś/mogłaś oderwać się od komputera/ Internetu?

Źródło: opracowanie własne

59% badanych uczniów deklaruje, iż nigdy nie zdarzyło im się „zarwać nocy”, bo nie mógł oderwać się od komputera /Internetu. Co dziesiąty ankietowany przyznaje, iż zdarzyło mu się to kilka razy, a 26% podało, iż sytuacja taka zdarzyła się raz lub dwa. 5% ankietowanych deklaruje, że wiele razy zdarzyło im się „zarwać noc” z powodu komputer/Internetu. Wśród osób, które deklarowały, iż kilka razy zarwać nocy”, bo nie mógł oderwać się od komputera /Internetu przeważali chłopcy (66%) w przedziale wiekowym 15-17 lat.

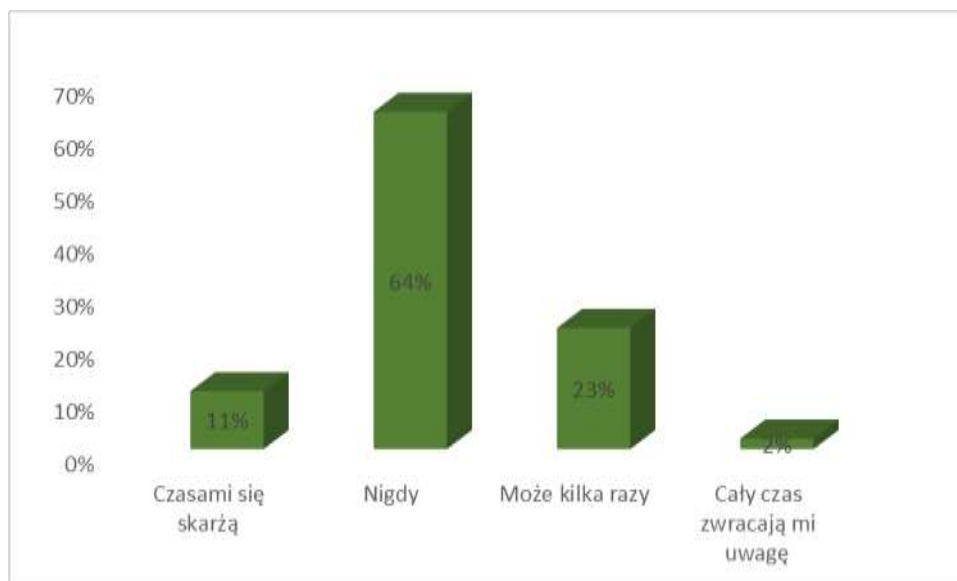
Wykres 9. Czy uważasz, że możesz obejść się bez Internetu?

Źródło: opracowanie własne

Blisko połowa ankietowanej młodzieży (49%) deklaruje, iż bez Internetu czuję się odcięta od świata. Blisko 1/5 przyznaje, iż mogłaby wytrzymać bez Internetu może jeden dzień. 1/4 ankietowanych podaje, iż mogłaby funkcjonować bez Internetu, ale nie przez dłuższy czas. Natomiast 7% badanych uczniów deklaruje, iż mogłaby się bez niego obyć bez problemu.

Wykres 10. Czy rodzice lub znajomi skarżyli się kiedykolwiek, że poświęcasz im za mało czasu, bo zbyt pochłania Cię komputer?

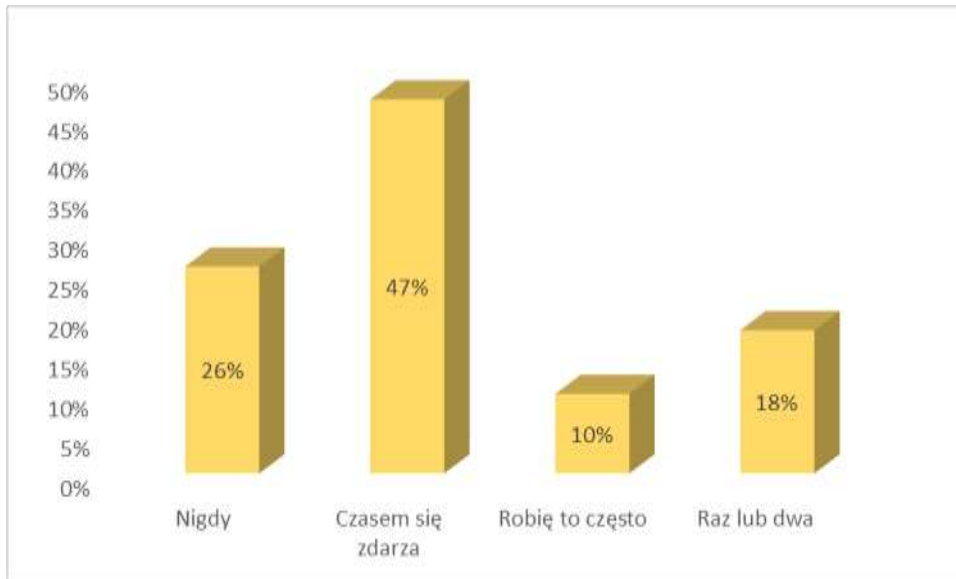

Źródło: opracowanie własne

Kolejną poruszaną kwestią w ankiecie była informacja na temat postaw rodziców w stosunku używania komputera przez młodych ludzi. 64% ankietowanych deklaruje, iż rodzice i znajomi nigdy nie skarżyli się, że poświęcają im mniej czasu, bo zbyt pochłania ich komputer. 11% badanych uczniów przyznaje, iż ich bliscy czasami się skarżą, że za dużo czasu spędzają przed komputerem. 23% podaje, iż bliscy zwracali im uwagę w tym temacie może kilka razy. Natomiast 2% ankietowanych podała, że ich bliscy cały czas się skarżą, że poświęcają im za mało czasu, gdyż pochłania ich komputer.

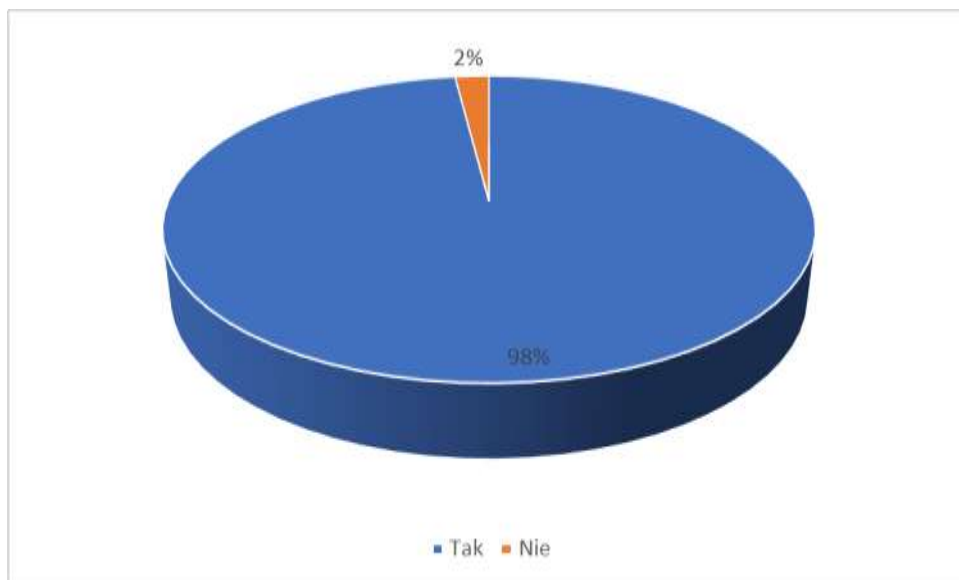
Blisko połowa ankietowanych (47%) podaje, iż czasami zdarza jej się skłamać, aby więcej czasu spędzać przed komputerem. 26% badanych uczniów przyznaje, iż nigdy nie zdarzyło jej się skłamać, aby spędzić więcej czasu przed komputerem, a 18% podaje, iż zrobiło to raz lub dwa. Co dziesiąty uczeń deklaruje, iż robi to często.

Wykres 11. Czy zdarzyło Ci się skłamać, żeby móc spędzić więcej czasu przed komputerem?

Źródło: opracowanie własne

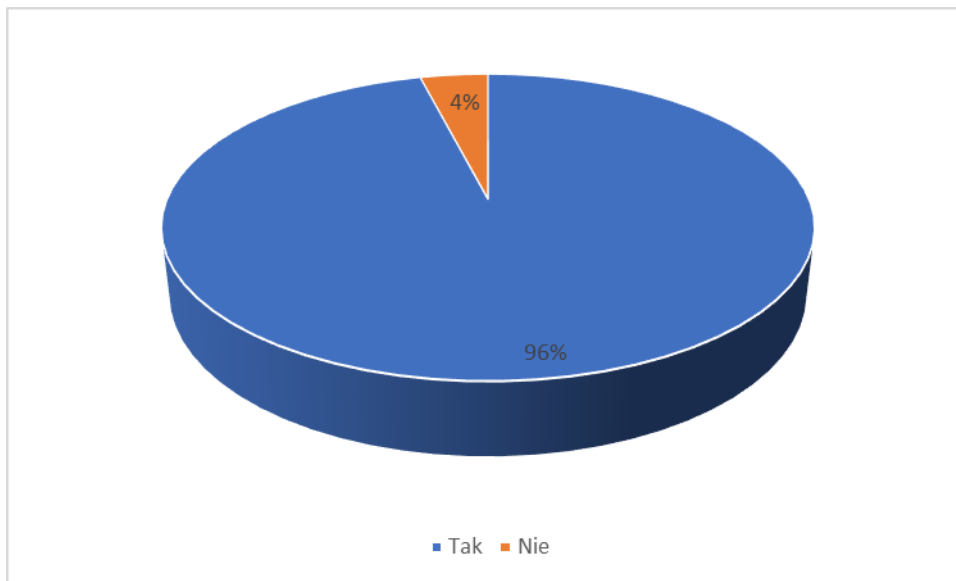
Wykres 12. Czy posiadasz własny telefon komórkowy?

Źródło: opracowanie własne

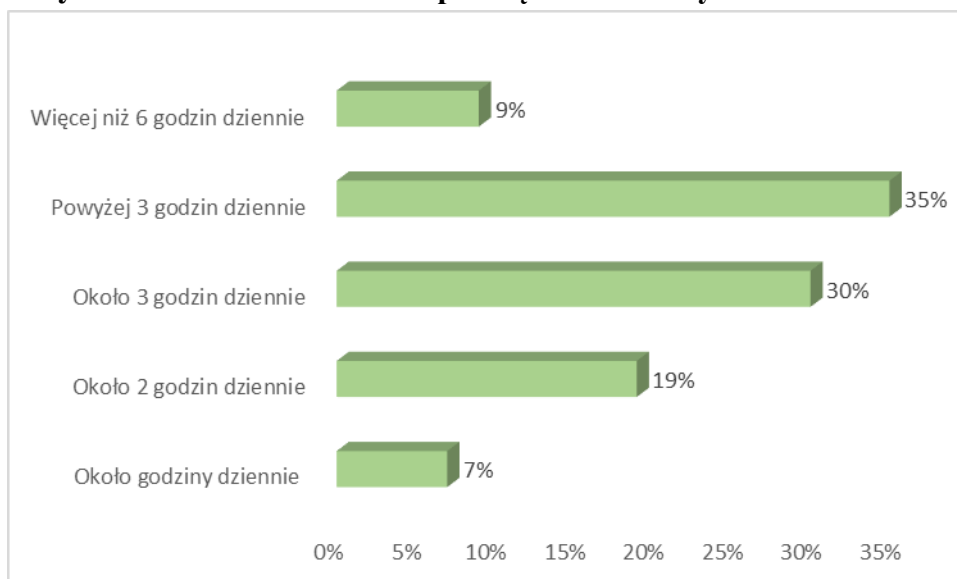
Ponad 98% młodych ludzi uczestniczących w badaniu posiada telefon komórkowy i z niego korzysta. Ponadto 96% ankietowanych uczniów posiada telefon z dostępem do Internetu.

Wykres 13. Czy Twój telefon posiada dostęp do Internetu?

Źródło: opracowanie własne

Wykres 14. Ile czasu dziennie poświęcasz na korzystanie z telefonu?

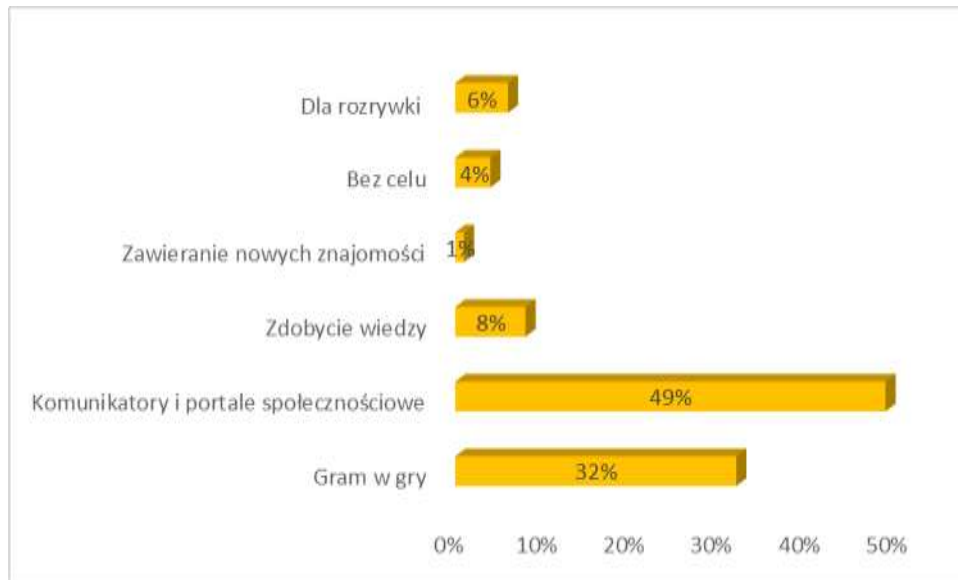

Źródło: opracowanie własne

Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu ze telefonu przez młodych ludzi. Łącznie aż 75% badanych korzysta z telefonu do 3 lub powyżej 3 godzin dziennie. Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu. 19% badanych uczniów spędza na korzystaniu z telefonu około 2 godziny dziennie, a 7% około godziny

dziennie. Prawie co dziesiąty ankietowany podaje, iż spędza w telefonie więcej niż 6 godzin dziennie.

Wykres 15. W jakim celu korzystasz z telefonu?

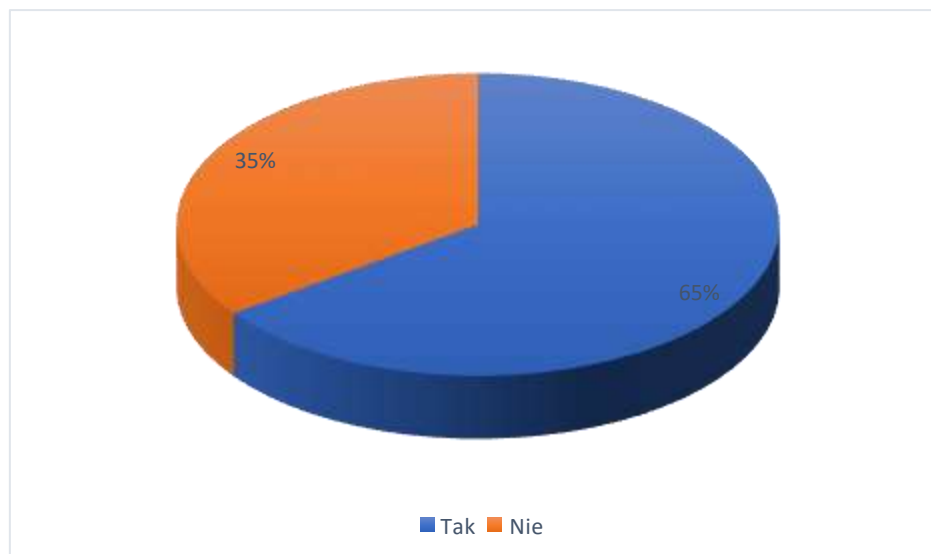

Źródło: opracowanie własne

Dla blisko połowy badanej młodzieży (49%) telefon służy przede wszystkim do korzystania z komunikatorów i portali społecznościowych, 32% ankietowanych gra w gry, 8% używa telefonu w celu zdobycia wiedzy. Ponadto 6 % badanych spędza czas w telefonie dla rozrywki, a 4% bez celu. Tylko 1% za pomocą telefonu nawiązuje nowe znajomości.

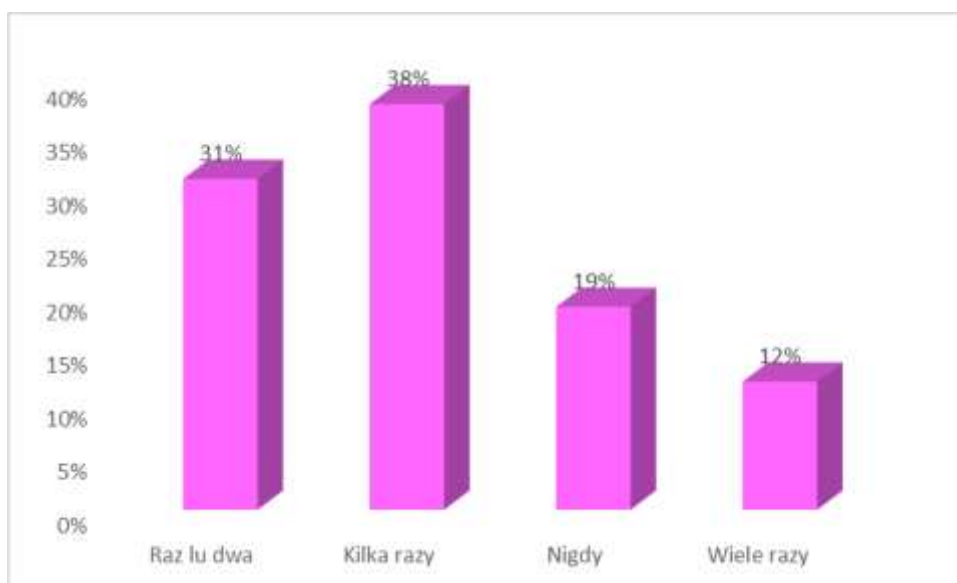
Nastolatki uzależnieni od telefonu komórkowego odczuwają przymus nieustannego kontaktu z drugą osobą, przywiązują dużą wagę do posiadania telefonu komórkowego i jego jakości, odczuwają głęboki dyskomfort i silny niepokój, gdy zapomną go zabrać ze sobą lub gdy rozładuje się w nim bateria. Dlatego kolejne zagadnienie o które zapytaliśmy młodych ludzi dotyczyło czy odczuwają niepokój, gdy nie mają przy sobie telefonu lub gdy jest on rozładowany.

Wykres 16. Czy odczuwasz niepokój kiedy nie masz przy sobie telefonu lub gdy jest on rozładowany?

Źródło: opracowanie własne

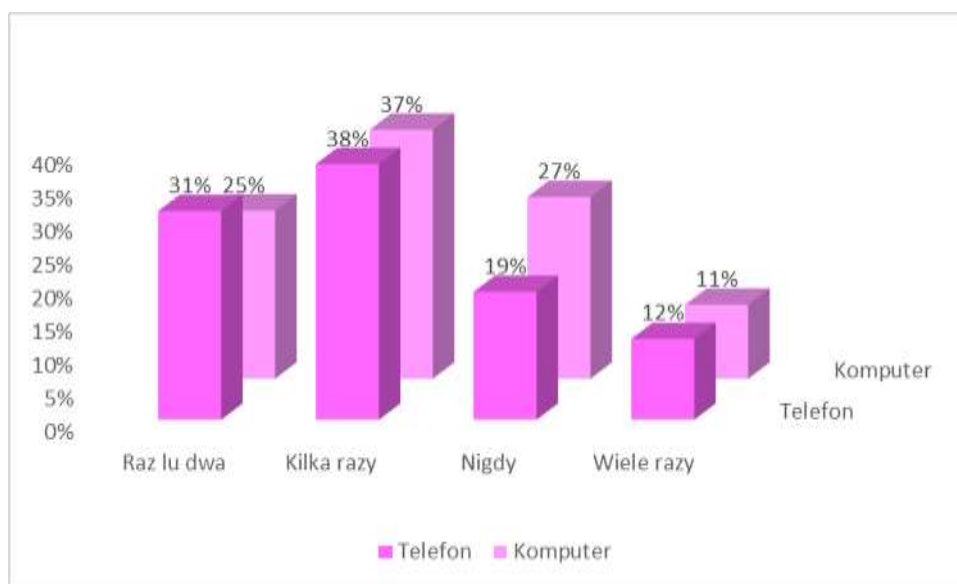
Wykres 17. Czy zdarzyło Ci się zaniedbać obowiązki z powodu przesiadywania w telefonie?

Źródło: opracowanie własne

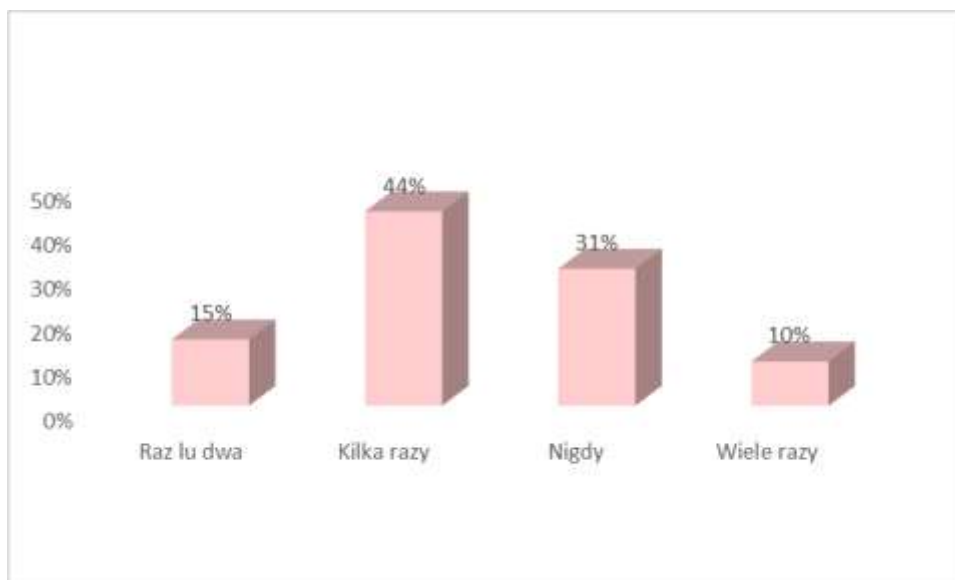
38% uczniów z gminy Gostyń uczestniczących w badaniu przyznało, iż zdarzyło się jej zaniedbać obowiązki z powodu przesiadywania w telefonie kilka razy. 1/3 badanych podaje, iż taka sytuacja zdarzyła się raz bądź dwa. 19% uczniów deklaruje, że nigdy nie zdarzyło jej się zaniedbać swoich obowiązków z powodu przesiadywania w telefonie. Natomiast 12% doświadczyło takiej sytuacji wielokrotnie.

Wykres 17 a. Czy zdarzyło Ci się zaniedbać obowiązki z powodu przesiadywania w komputerze/ telefonie?

Źródło: opracowanie własne

Wykres 18. Czy zdarzyło Ci prowadzić rozmowę przez komunikator w telefonie, mimo, iż znajomy/ rodzic był w tym czasie w tym samym pomieszczeniu co Ty?

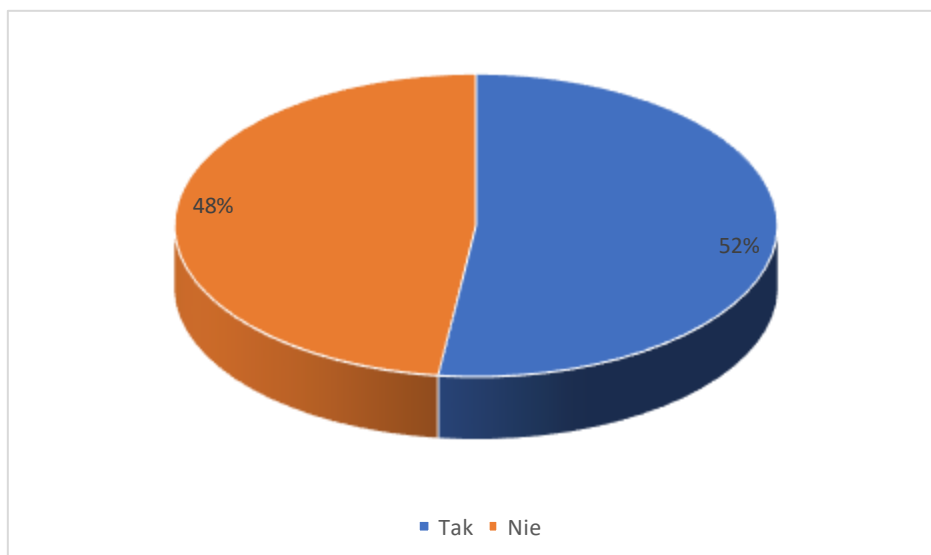

Źródło: opracowanie własne

Ponad 1/3 badanych uczniów (31%) deklaruje, iż nigdy nie prowadziła rozmowy przez komunikator w telefonie, mimo, iż znajomy/ rodzic był w tym czasie w tym samym pomieszczeniu co ona. 15% badanych przyznaje, iż sytuacja taka miała miejsce raz lub dwa

razy, a co dziesiąty ankietowany przyznał, iż zdarzenie takie miało miejsce wiele razy. Niepokojący jest fakt, że 44% badanych uczniów deklaruje, iż sytuacja taka miała miejsce kilka razy.

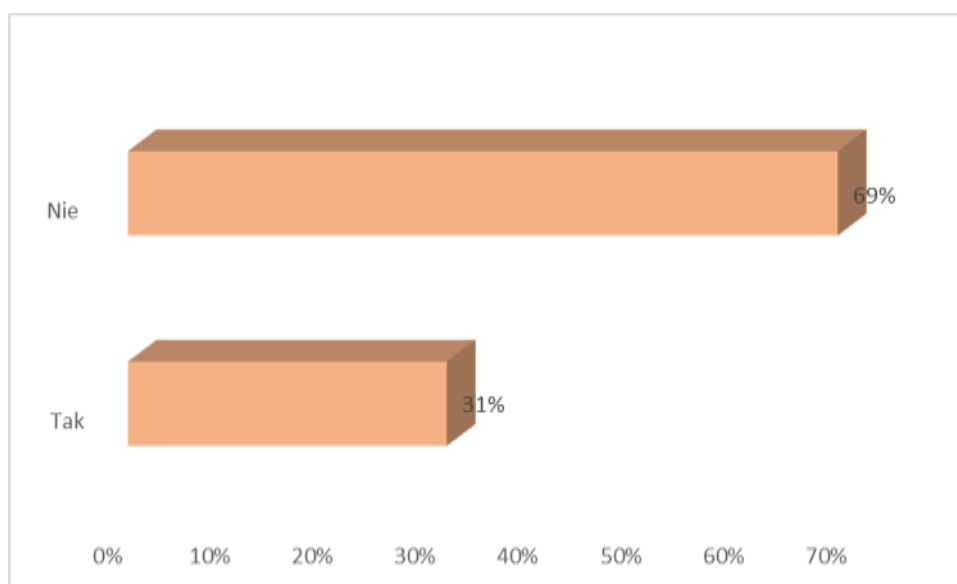
Wykres 19. Czy w czasie wspólnego posiłku z rodziną korzystasz z telefonu?

Źródło: opracowanie własne

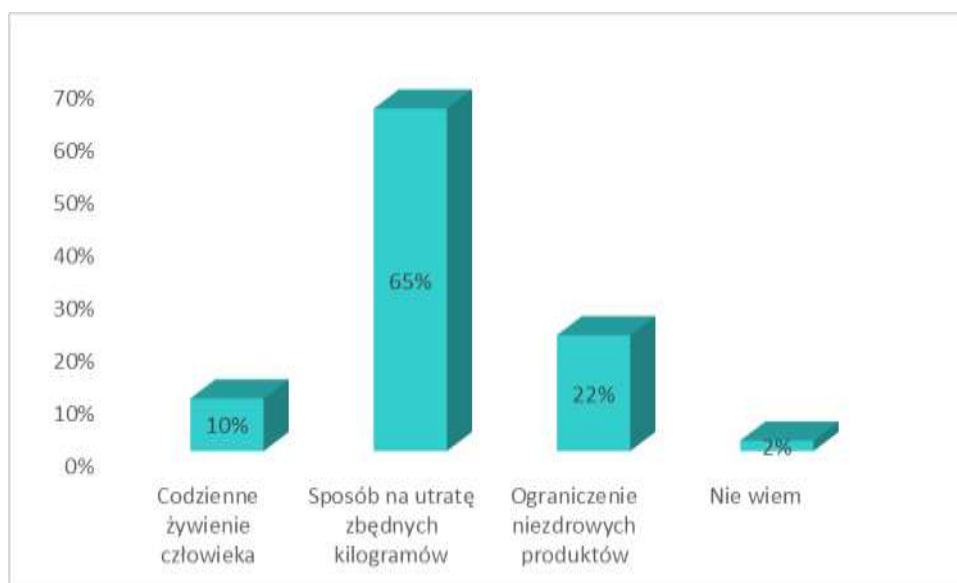
Ponad połowa badanych podaje, iż w czasie wspólnego posiłku z rodziną korzysta z telefonu. Natomiast 69% badanych uczniów przyznaje, iż w ich domu nie istnieją zasady korzystania z telefonu komórkowego.

Wykres 20. Czy w Twoim domu istnieją zasady korzystania z telefonu komórkowego?

Źródło: opracowanie własne

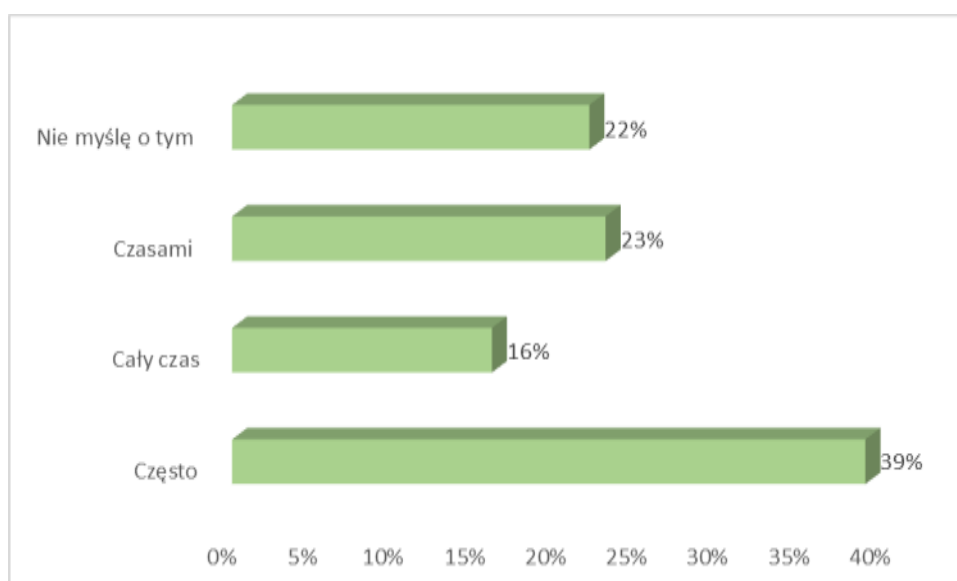
Wykres 21. Co Twoim zdaniem oznacza słowo dieta?

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym zagadnieniem zawartym w ankiecie były informacje na temat diety i zadowolenia z własnego wyglądu młodych ludzi. 65% ankietowanych uczniów uważa, że dieta to sposób na utratę zbędnych kilogramów. 22% deklaruje, iż jest to ograniczenie niezdrowych produktów, a co dziesiąty ankietowany podaje, iż dieta to codzienne żywienie człowieka. 2% ankietowanych nie ma wiedzy, czym jest dieta.

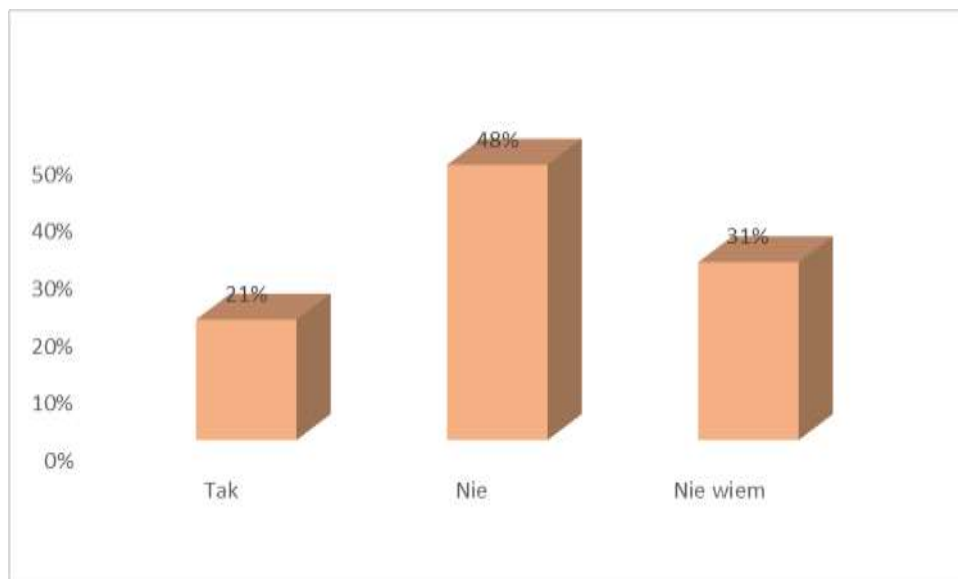
Wykres 22. Czy myślisz o swoim wyglądzie?

Źródło: opracowanie własne

39% nastolatków często myśli o swoim wyglądzie. 23% robi to czasami, a 22% nie myśli o tym w ogóle. 16% ankietowanej młodzieży przyznaje, iż myśli cały czas o swoim wyglądzie. Wśród badanych osób, które często myślą o swoim wyglądzie (39%) większą grupę stanowiły dziewczęta (92%) w przedziale wiekowym 15 – 17 lat.

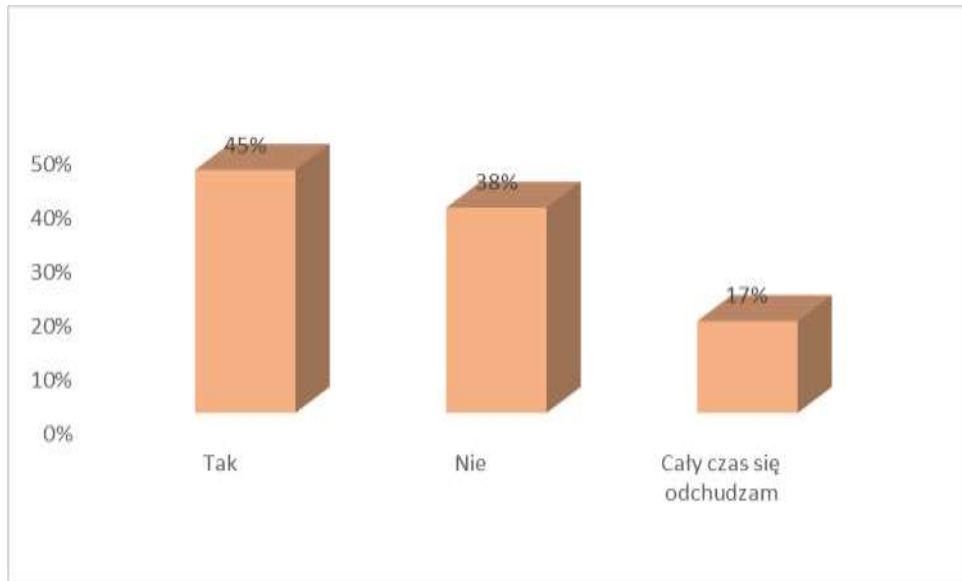
Wykres 23. Czy jesteś zadowolony/a z swojego wyglądu?

Źródło: opracowanie własne

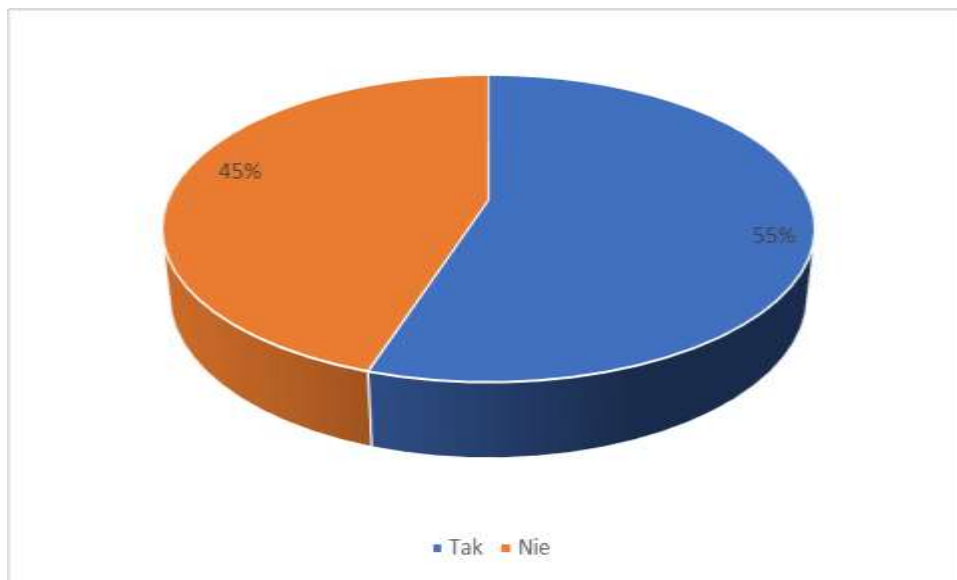
Blisko połowa badanej młodzieży nie jest zadowolona z swojego wyglądu zewnętrznego. 1/3 ankietowanych nie wie czy jest zadowolona. Tylko 21% nastolatków odpowiedziało twierdząco, że jest zadowolona ze swojego wyglądu. Wśród osób, które nie są zadowolone ze swojego wyglądu przeważały dziewczęta (89%) w wieku 15-17 lat. Jeżeli chodzi o kwestię odchudzania się, blisko połowa (45%) przyznała, że chociaż raz się odchudzała. 38% ankietowanych nigdy nie było na diecie, a aż 17% ankietowanych przyznaje, iż odchudza się cały czas. Wśród osób, które odchudzają się cały czas zdecydowaną większość stanowią dziewczęta (92%). Ponadto ponad połowa ankietowanych (55%) boi się przytyć.

Wykres 24. Czy kiedykolwiek się odchudzałeś/aś?

Źródło: opracowanie własne

Wykres 25. Czy boisz się przytyć?

Źródło: opracowanie własne

Pytanie 26. Wskaż czy kiedykolwiek wykonywałeś poniższe czynności?

Proszę zaznaczyć "X" dla każdej wymienionej poniżej czynności	W życiu		
	Przynajmniej raz	Kilka razy	Nigdy
Gra w karty na pieniądze	19%	9%	72%
Rzut monetą na pieniądze	23%	3%	74%
Gra na pieniądze w gry wymagające sprawności (np. bilard, kręgle)	15%	11%	74%
Gra na automatach	64%	12%	24%
Zdrapki	72%	16%	12%
Gra w lotto, inne gry liczbowe	15%	10%	75%
Bukmacherskie zakłady sportowe	14%	9%	77%
Gra na pieniądze w Internecie	48%	18%	34%
Loterie i konkursy telefoniczne i SMS -owe	56%	10%	34%

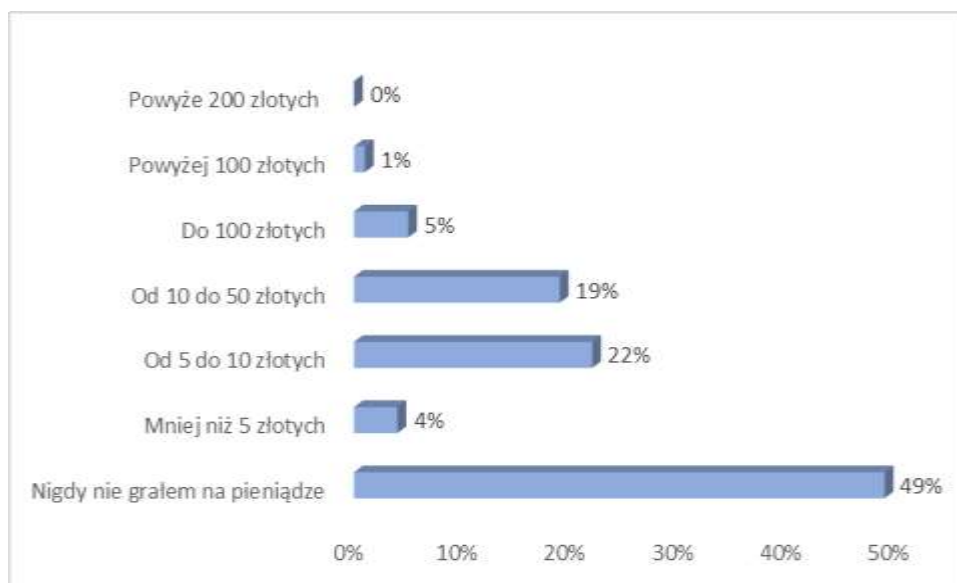
Nastolatki w stopniu większym niż osoby dorosłe są podatne na patologiczny hazard, a zwłaszcza na negatywne skutki gier. Hazard w Internecie jest dużo łatwiej dostępny niż hazard tradycyjny, szczególnie dla młodzieży, ze względu na mniejszą kontrolę wieku oraz możliwość grania o dużo niższe stawki.

Do najbardziej popularnych form hazardu wśród nastolatków należą automaty do gry (np. automaty „z pułką do wygrania”, automaty „zabawa z nagrodą” tzw. jednoręki bandyta oraz tzw. zdrapki. Dużą popularnością cieszą się gry w Internecie o charakterze hazardowym tzw. e-hazard, karty, kości oraz loterie i konkursy telefoniczne SMS. Mniej popularne są naziemne zakłady bukmacherskie oraz inne – poza Lotto – gry liczbowe.

Blisko połowa badanej młodzieży (49%) deklaruje, iż nigdy nie grała w gry hazardowe na pieniądze. 22% ankietowanych przyznaje, że podczas gry ryzykowała małe kwoty w wysokości od do 10 złotych, a 19% podaje, iż były to kwoty w przedziale od 10 do 50 złotych. Tylko 5% uczniów wskazało, iż ryzykowało kwote do 100 złotych.

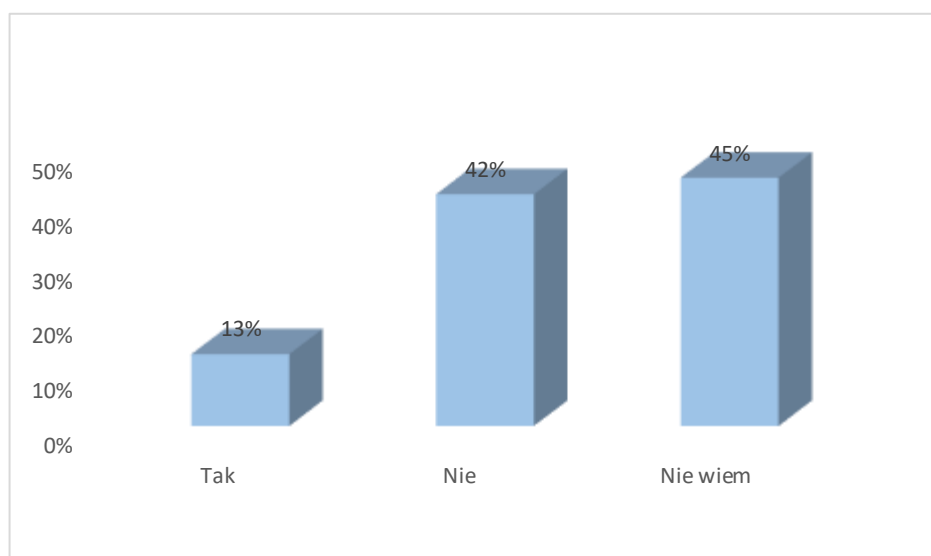
Dodatkowo zapytaliśmy uczniów szkół gminy Gostyń czy mają wiedzę, czy ich znajomi grają w gry na pieniądze. 45% ankietowanych nie wie czy ich znajomi grają w gry na pieniądze, 42% uważa, że nie, a 13% ma informacje, iż takie sytuacje ich dotyczą.

Wykres 27. Jaką najwyższą kwotę pieniędzy zaryzykowałeś/aś grając w gry na pieniądze?

Źródło: opracowanie własne

Wykres 28. Czy Twój znajomi grają w gry na pieniądze?

Źródło: opracowanie własne

PODSUMOWANIE

Z przeprowadzonych badań na terenie gminy Gostyń w 2022 roku wynika, że 57% ankietowanych przyznaje, iż nie wie czym są uzależnienia behawioralne. Wśród osób, które miały wiedzę na temat takiego rodzaju uzależnień przeważały dziewczęta (59%). Najmniejszy stopień wiedzy czym są uzależnienia behawioralne posiadała grupa wiekowa w przedziale 13-14 lat (61%).

38% ankietowanych za uzależnienie behawioralne uważa tylko hazard, 16% uzależnienia od komputera, 14% uzależnienie od telefonu, 9% pracoholizm, a 7% pracoholizm. Tylko co dziesiąty ankietowany wskazał, że wszystkie wymienione zagadnienia dotyczą uzależnień behawioralnych. Natomiast 2% ankietowanych uznało, że żadne z wymienionych kwestii nie dotyczy uzależnień behawioralnych.

Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z telefonu. Łącznie aż 75% badanych korzysta z telefonu do 3 lub powyżej 3 godzin dziennie. Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści.

Kolejnym budzącym niepokój kwestią jest fakt, iż blisko połowa ankietowanych (49%) przyznaje, iż oni sami kontrolują czas jaki poświęcają na surfowanie po Internecie i graniu. Tylko 19% badanych podaje, iż czas ten kontrolują im rodzice. 30% młodzieży deklaruje, iż nikt nie kontroluje czasu spędzanego przez nich w Internecie. Istotne jest więc, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.

Blisko połowa ankietowanej młodzieży (49%) deklaruje, iż bez Internetu czują się odcięta od świata. Blisko 1/5 przyznaje, iż mogłaby wytrzymać bez Internetu może jeden dzień. 1/4 ankietowanych podaje, iż mogłaby funkcjonować bez Internetu, ale nie przez dłuższy czas. Natomiast 7% badanych uczniów deklaruje, iż mogłaby się bez niego obyć bez problemu.

W związku z tym, że uzależnienie od czynności jest stosunkowo nowym pojęciem, obserwuje się odmienne postrzeganie przez społeczeństwo uzależnień od substancji i od czynności. Samo uzależnienie od substancji jest postrzegane jako choroba, poważne zaburzenie, które należy poddać leczeniu, natomiast uzależnienia behawioralne są traktowane jako fanaberia, a osoby uzależnione od czynności – jako niepoważne. Badania przeprowadzone na reprezentacyjnej próbie Polaków pokazały, że co czwarta osoba badana uważała, że za uzależnienie od czynności odpowiadają „ograniczone mechanizmy kontroli, słaby charakter, słaba psychika, słaba wola”, a co piąta, że osoby uzależnione od czynności „mające pieniądze na grę – są bogate, wysoko postawione”. Uzależnienie od alkoholu czy narkotyków było postrzegane jako zagrażające życiu, podczas gdy od zakupów, pracy czy Internetu jako mało zagrażające przyzwyczajenie.

Mieszkańców gminy Gostyń poproszono o wyrażenie opinii na temat różnego rodzaju uzależnień. Zadaniem badanych było zaznaczenie na skali od 1 do 10, w jakim stopniu oceniają dane uzależnienie jako potencjalnie niebezpieczne. 1 odznaczało “niegroźne przyzwyczajenie, nawyk”, a 10 “nałóg zagrażający życiu”. Podczas interpretacji wyników przyjęto następującą miarę: odpowiedzi 1-3 - niegroźny nawyk, 4-7 - średnie zagrożenie dla zdrowia i życia oraz 8-10 - poważne zagrożenie dla zdrowia i życia.

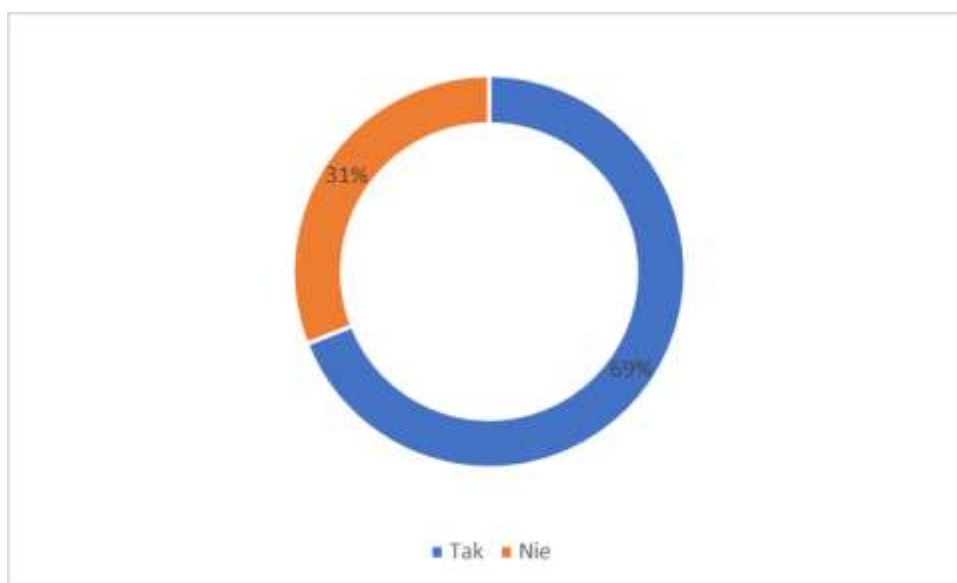
Respondenci najczęściej oceniali jako uzależnienia zagrażające życiu: narkomanię - 94%, alkoholizm - 91%, zaburzenia odżywiania – 76% czy sieciologizm - 65%. Ponad połowa badanych za zagrażające życiu uznała również nikotynizm (63%). Uzależnienia od czynności, takie jak zakupologizm czy pracologizm ankietowani ocenili jako średnie zagrożenie dla zdrowia i życia (odpowiednio 59% i 51%). Powyższe wyniki mogą świadczyć o przeciętnej świadomości badanych mieszkańców na temat zagrożeń jakie niosą ze sobą poszczególne uzależnienia od czynności.

**Tabela 1 . Jaka jest Pana/Pni opinia na temat różnego rodzaju uzależnień?
Proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza niegroźne przyzwyczajenie,
nawyk, a 10 - nałóg zagrażający życiu.**

Problem	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Alkoholizm	0%	1%	0%	0%	0%	1%	4%	8%	9%	76%
Narkomania	0%	1%	0%	0%	0%	0%	4%	1%	3%	90%
Nikotynizm	1%	1%	0%	2%	8%	11%	13%	16%	16%	31%
Zakupoholizm (uzależnienie od zakupów)	7%	6%	11%	11%	13%	22%	13%	6%	3%	7%
Pracoholizm (uzależnienie od pracy)	2%	3%	6%	4%	15%	21%	11%	16%	6%	16%
Siecioholizm (uzależnienie od Internetu)	1%	2%	3%	3%	4%	13%	8%	17%	24%	24%

Źródło: opracowanie własne

Wykres 1. Czy wie Pan/Pani co to są uzależnienia behawioralne?

Źródło: opracowanie własne

69% respondentów potwierdziło, że wiedzą czym są uzależnienia behawioralne. 31% badanych przyznało, że nie mają takiej wiedzy.

Tabela 2. Jak poważne/istotne są poniższe problemy w Pana/Pani środowisku lokalnym?

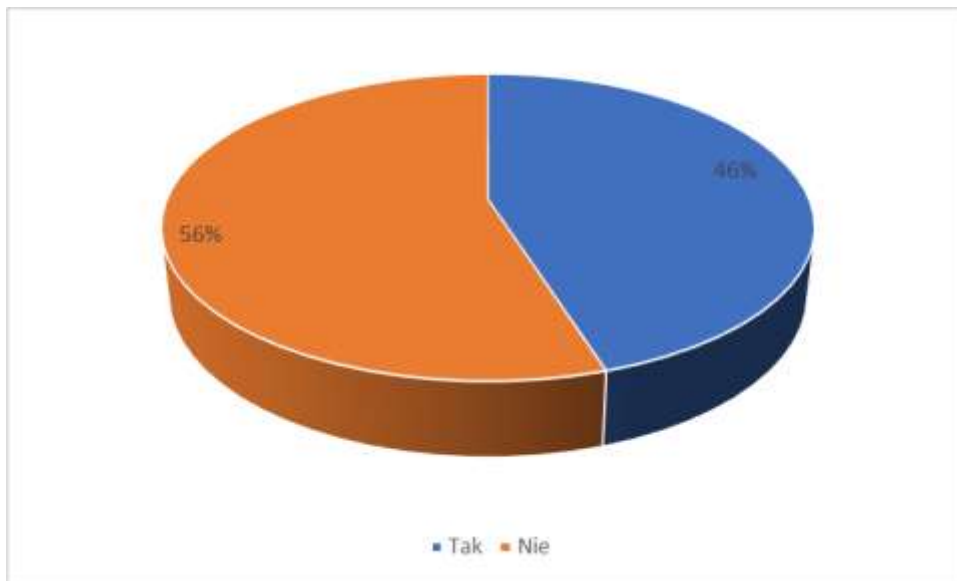
Problem	Bardzo istotny	Raczej istotny	Raczej nieistotny	Zdecydowanie nieistotny
Uzależnienie od komputera i Internetu (sieciologizm)	51%	44%	4%	1%
Zakupologizm	10%	21%	47%	21%
Hazard	16%	9%	40%	35%
Seksiologizm	13%	10%	37%	39%
Pracologizm	17%	42%	28%	13%
Zaburzenia odżywiania (np. jedzeniologizm, anoreksja, bulimia)	20%	21%	36%	22%

Uzyskane wyniki pozwalają stwierdzić, że w opinii pełnoletnich mieszkańców gminy Gostyń najpoważniejszymi uzależnieniami behawioralnymi są: uzależnienie od komputera i Internetu (sieciologizm) - 95% oraz pracologizm – 59%. Za nieistotne większość respondentów uznała natomiast: seksiolizm – 76%, hazard – 75% oraz zakupologizm – 68%. Powyższe wyniki mogą świadczyć o relatywnie niskiej świadomości badanych mieszkańców na temat zagrożeń jakie niosą ze sobą poszczególne uzależnienia od czynności.

Zdecydowana większość (55%) badanych mieszkańców gminy Gostyń twierdzi, że nie gra w gry hazardowe (na pieniądze, np. Lotto). Pozostałe 45% przyznaje, że zdarza im się grać w gry hazardowe.

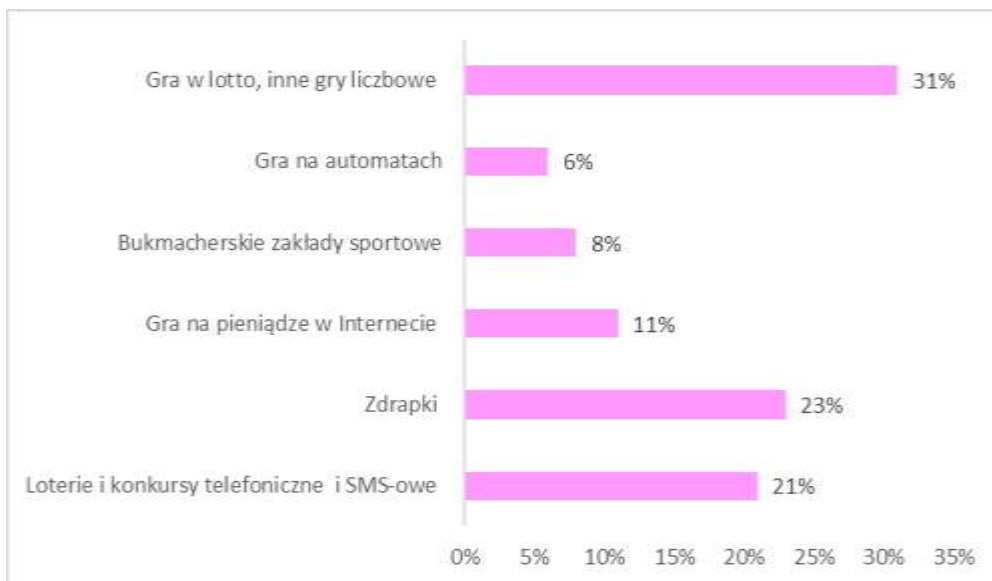
Wśród respondentów, którzy najczęściej grają w gry, przeważają zdraпки (23%) oraz w gry liczbowe Totalizatora Sportowego np. Lotto czy Multi Multi (31%) oraz loterie i konkursy telefoniczne i SMS-owe (21%). Mniej popularne są gry na automatach (6%) i bukmacherskie zakłady sportowe (8%).

Wykres 2. Czy zdarza się Panu/i grać w gry hazardowe (na pieniądze, np. Lotto)?

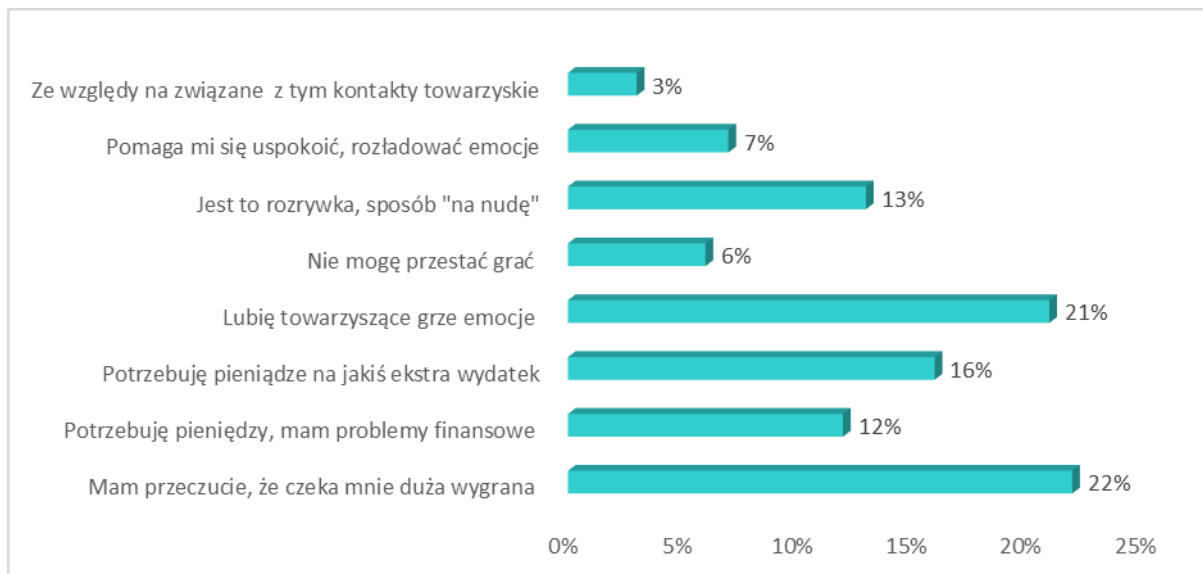
Źródło: opracowanie własne

Wykres 3. W jakiego rodzaju gry hazardowe Pan/i grywa?

Źródło: opracowanie własne

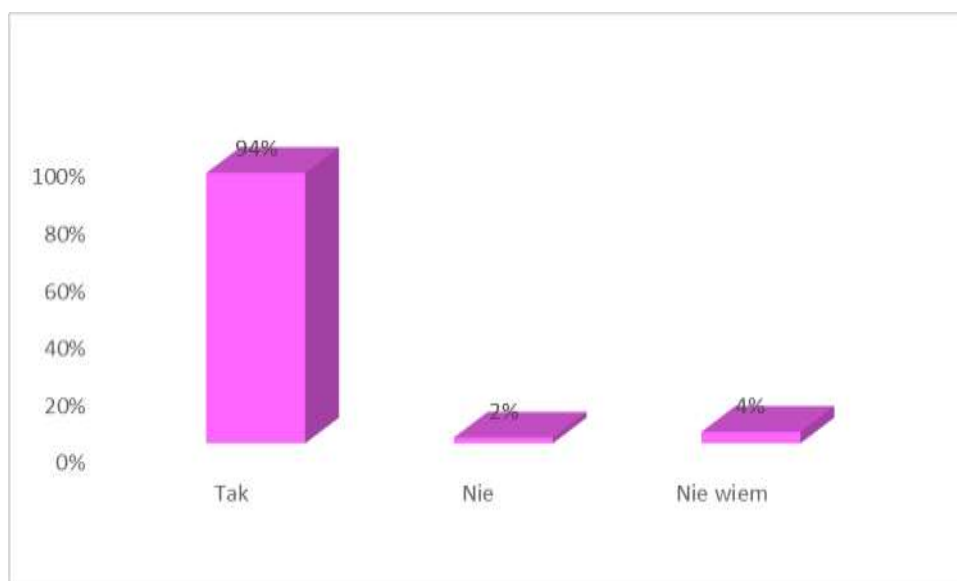
Wykres 4. Dlaczego grywa Pan(i) w gry na pieniądze? Proszę wskazać wszystkie istotne dla Pana(i) powody?

Źródło: opracowanie własne

Wśród przyczyn podejmowania gier na pieniądze, na jakie wskazują badani dominują motywy finansowe (28%) oraz przecucie o wygranej (22%). 21% zaznaczyło, że lubi towarzyszące grze emocje, a 13% traktuje to jako rozrywkę i sposób na nudę. Najmniej 3% gra w gry na pieniądze z uwagi na związane z tym kontakty towarzyskie.

Wykres 5. Czy, Pana(i) zdaniem, można uzależnić się od gier na pieniądze?

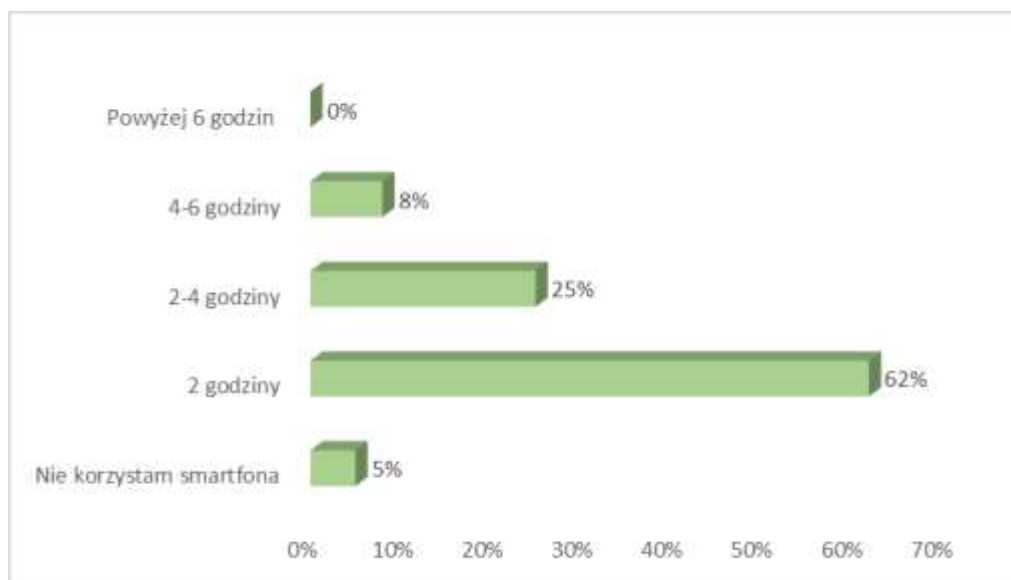

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość badanych mieszkańców gminy Gostyń (94%) mają świadomość, że można uzależnić się od gier hazardowych. 2 % uważa, iż nie można się uzależnić od gier hazardowych, a 4 % nie ma zdania w tej kwestii.

Problematyka nieprawidłowego korzystania z komputera i Internetu, w tym ich nadużywanie, staje się coraz powszechniejszym zagadnieniem. Nowoczesne media oferują szeroki wachlarz aktywności – zarówno prorozwojowych (np. dostęp do wiedzy), jak i patologicznych (np. dostęp do treści pornograficznych). Jedną z najbardziej rozpowszechnionych aktywności, które można wykonywać będąc online, jest granie w gry czy korzystanie z portali społecznościach (w Polsce najbardziej rozpowszechnionym jest Facebook). Pomimo, że odpowiedzialne korzystanie z komputera i Internetu, nawet przez dzieci, niesie ze sobą wiele korzyści, to należy jednak zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenia wynikające z nadmiernego, pozbawionego kontroli zaangażowania, w tym negatywne skutki społeczne, psychiczne i zdrowotne.

Wykres 6. Ile czasu korzysta Pan/Pani ze smartfona w ciągu dnia (w celu przeglądania mediów społecznościowych, przeglądania Internetu)?

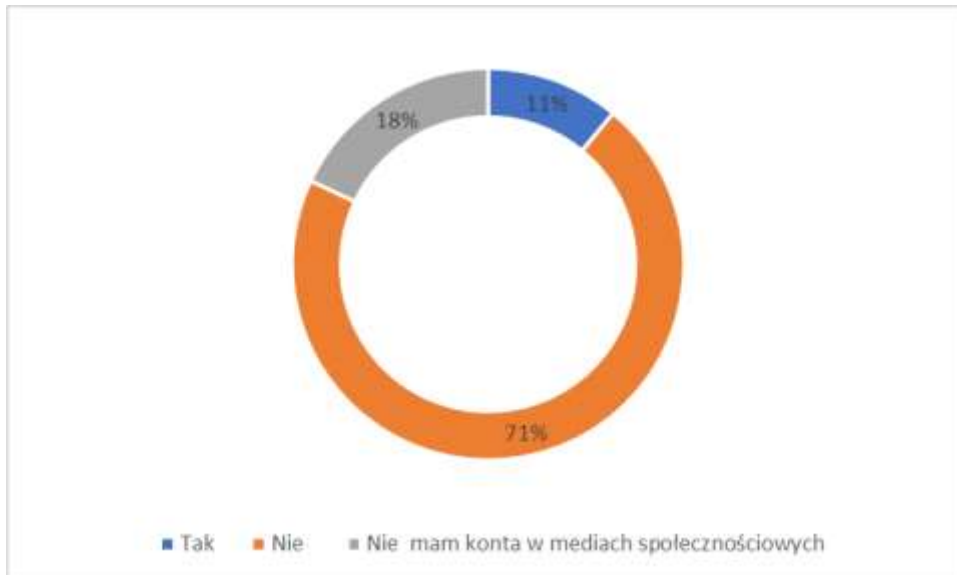

Źródło: opracowanie własne

62% badanych mieszkańców gminy korzysta ze smartfona w celu przeglądania mediów społecznościowych lub stron internetowych do 2 godzin dziennie. 25% twierdzi, że te

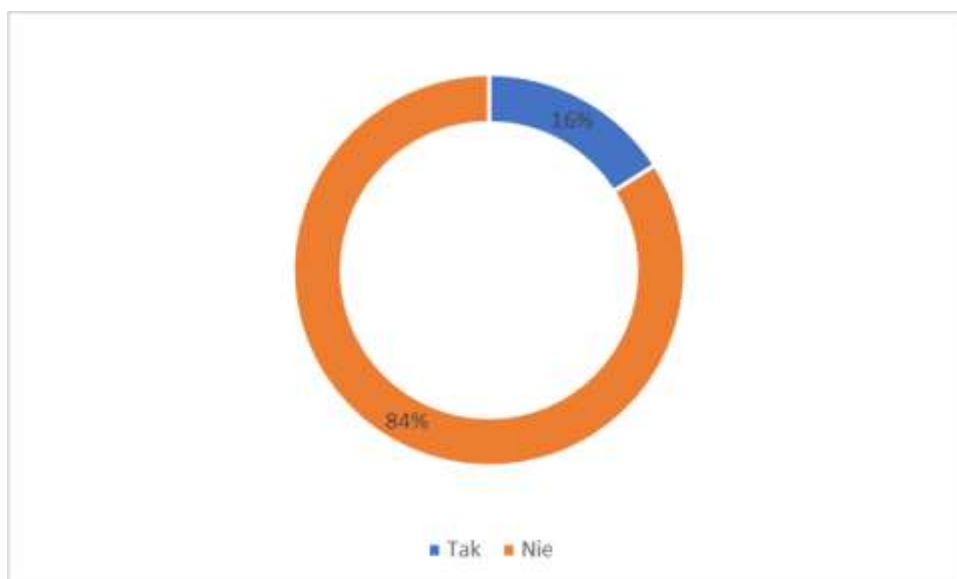
aktywności zajmują im od 2 do 4 godzin dziennie. 8% przyznaje, że spędza na tej aktywności od 4 do 6 godzin dziennie, a pozostałe 5% badanych nie korzysta ze smartfona.

Wykres 7. Czy odczuwa Pan/Pani niepokój i dyskomfort gdy nie może się zalogować do swoich mediów społecznościowych (Facebook, Instagram itp)?

Źródło: opracowanie własne

Wykres 8. Czy zdarza się, że odczuwa Pan/Pani obawę przed tym, że ominie Pana/Panią jakaś ważna informacja i z tego powodu odczuwa potrzebę stałego monitorowania wydarzeń przy użyciu smartfona czy komputera?

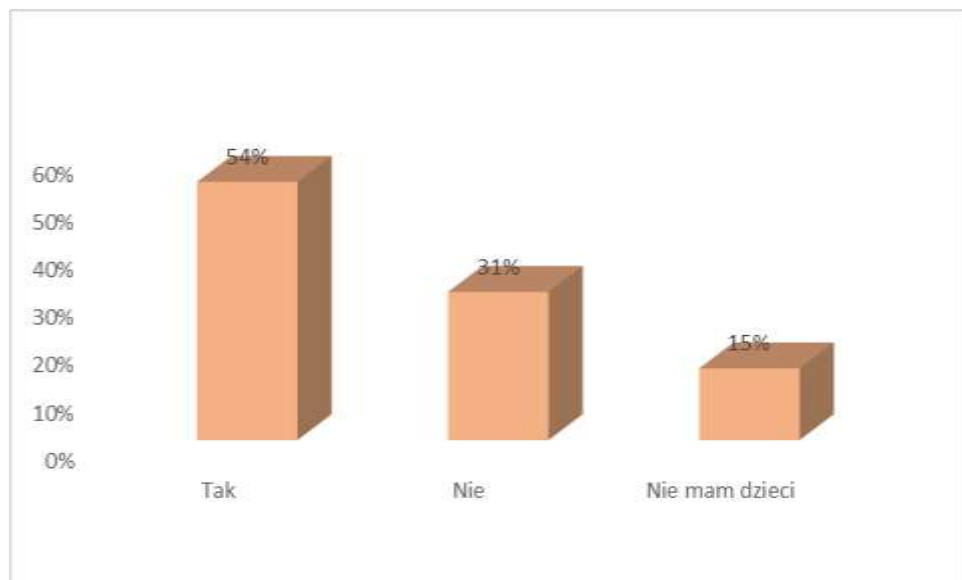
Źródło: opracowanie własne

11% ankietowanych przyznaje, że odczuwa niepokój i dyskomfort, gdy nie może się zalogować do swoich mediów społecznościowych (Facebook, Instagram itp.). 71% badanych twierdzi, że nie ma takiego problemu, a 18% nie posiada konta w mediach społecznościowych.

84% respondentów przyznaje, że nie odczuwa obawy przed tym, że ominie ich jakaś ważna informacja. 16% badanych odczuwa taką obawę i ma potrzebę stałego monitorowania wydarzeń przy użyciu smartfona czy komputera.

Aż 54% respondentów stwierdziło, że ich dziecko spędza za dużo czasu w Internecie. Odmiennego zdania było 31% badanych. 15% badanych odpowiedziało, że nie ma dzieci.

Wykres 9. Czy sądzi Pani/Pani, że Pana dziecko za dużo czasu spędza w Internecie?

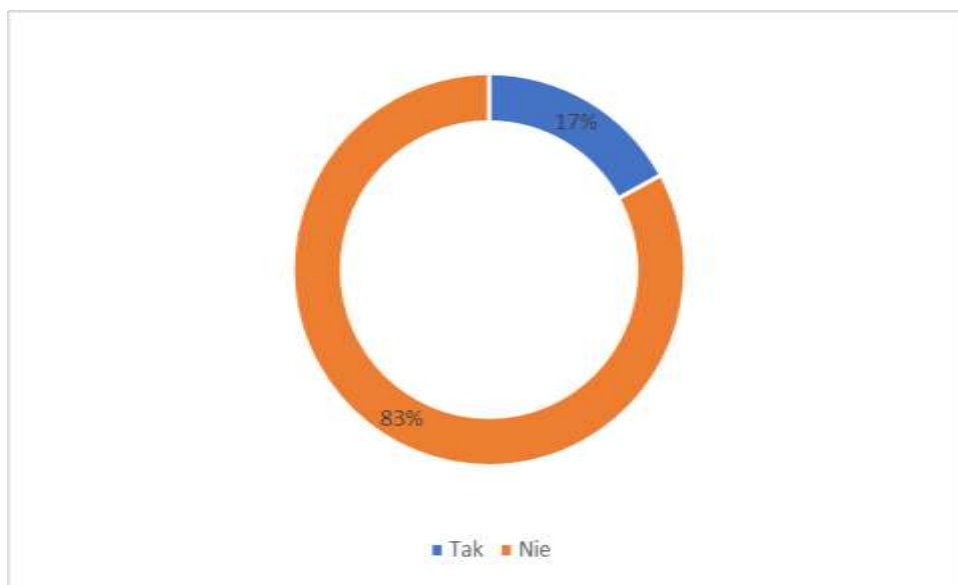
Źródło: opracowanie własne

Kompulsywne, nadmierne zakupy czyli zakupoholizm są podobne do innych nałogowych zachowań i mają wiele podobnych cech jak nadużywanie alkoholu, czy też uzależnienie od hazardu. I choć zakupoholizm nie jest uznawany, z medycznego punktu widzenia, za zaburzenie zdrowia psychicznego, wielu specjalistów uważa, że powinno być. Kupowanie kompulsywne jest spowodowane czynnikami wewnętrznymi i stanowi formę radzenia sobie z negatywnymi emocjami lub stresem. Zachowanie to staje się nawykowe i angażuje znacznie więcej zasobów – poznawczych (myślenie, planowanie) i finansowych (kupowanie niepotrzebnych przedmiotów). To właśnie forma kompulsywna prowadzi do uzależnienia i je

podtrzymuje. Zaburzenia kompulsywnego kupowania najczęściej pojawia się u osób młodych (dwudziestokilkuletnich) i charakteryzują się powracającą, nieodpartą potrzebą kupowania (poczuciem przymusu), utratą kontroli nad kupowaniem i kontynuowaniem tej czynności pomimo świadomości negatywnych jej konsekwencji. Do negatywnych konsekwencji należą problemy w rodzinie, problemy finansowe, a także czasem problemy z prawem. W przypadku braku lub ograniczonej możliwości kupowania nasilają się negatywne emocje (np. niepokój), z drugiej jednak strony kupowanie wywołuje poczucie winy czy stany depresyjne

17% badanych mieszkańców gminy Gostyń przyznaje, że zdarzają im się niekontrolowane zakupy (w tym także zakupy on-line), po których miewają poczucie winy. Jednakże w większości problem ten nie dotyczy mieszkańców gminy Gostyń (83%).

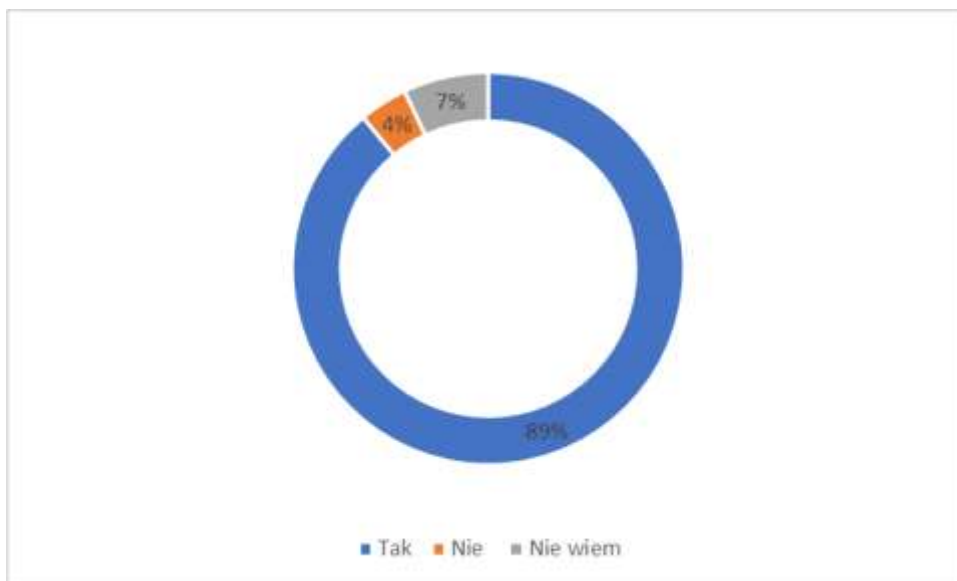
Wykres 10. Czy zdarzają się Panu/Pani niekontrolowane zakupy (także on-line) po, których miewa Pan/Pani poczucie winy?

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość badanych mieszkańców gminy Gostyń (89%) uważa, że można uzależnić się od pracy. Przeciwnego zdania jest 4% ankietowanych. 7% badanych nie ma zdania w tej kwestii.

Wykres 11. Czy Pani/Pana zdaniem można uzależnić się od pracy?

Źródło: opracowanie własne

PODSUMOWANIE

W podsumowaniu badań przeprowadzonych w Gminie Gostyń można wyróżnić zasadnicze problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników zostaną również podkreślone najważniejsze kwestie, wymagające uwagi ze strony władz samorządowych.

Najistotniejszym problemem zdaniem mieszkańców jest uzależnienie od komputera i Internetu. Mieszkańcy zwracają również uwagę na pracoholizm.

Problemem w środowisku lokalnym Gminy Gostyń jest uzależnienie od komputera i Internetu. Większość badanych (95%) ocenia, że jest to powszechne zjawisko w ich najbliższym otoczeniu. Wskazuje to na konieczność edukacji mieszkańców z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu, poprzez wspieranie świadomości prawnej oraz umiejętności ochrony własnych danych w sieci. Ważne jest również wskazanie mieszkańcom instytucji, do których mogą się zgłosić osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego.

Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Gostyń jest na niskim poziomie ryzyka. Zdecydowana większość (55%) badanych mieszkańców gminy Gostyń twierdzi, że nie gra w gry hazardowe (na pieniądze, np. Lotto). Pozostałe 45% przyznaje, że zdarza im się

grać w gry hazardowe. Wśród respondentów, którzy najczęściej grają w gry, przeważają zdrażki (23%) oraz w gry liczbowe Totalizatora Sportowego np. Lotto czy Multi Multi (31%) oraz loterie i konkursy telefoniczne i SMS-owe (21%). Mniej popularne są gry na automatach (6%) i bukmacherskie zakłady sportowe (8%). Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, do których może zgłosić się osoba uzależniona od hazardu, a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży. Jednocześnie zdecydowana większość badanych mieszkańców (96%) uważa, że można się uzależnić od gier hazardowych.

Kolejną problematyczną kwestią w środowisku mieszkańców gminy Gostyń jest korzystanie ze smartfona. Okazuje się, że 62% badanych mieszkańców gminy korzysta ze smartfona w celu przeglądania mediów społecznościowych lub stron internetowych do 2 godzin dziennie. 25% twierdzi, że te aktywności zajmują im od 2 do 4 godzin dziennie. 8% przyznaje, że spędza na tej aktywności od 4 do 6 godzin dziennie, a pozostałe 5% badanych nie korzysta ze smartfona. 11% ankietowanych przyznaje, że odczuwa niepokój i dyskomfort, gdy nie może się zalogować do swoich mediów społecznościowych (Facebook, Instagram itp.). 71% badanych twierdzi, że nie ma takiego problemu, a 18% nie posiada konta w mediach społecznościowych.

84% respondentów przyznaje, że nie odczuwa obawy przed tym, że ominie ich jakaś ważna informacja. Warto wziąć jednak pod uwagę fakt, że 16% badanych odczuwa taką obawę i ma potrzebę stałego monitorowania wydarzeń przy użyciu smartfona czy komputera.

W zakresie innych problemów behawioralnych, większość respondentów nie ma wątpliwości co tego, że narkomania (94% zaznaczyło cyfry od 8 do 10) i alkoholizm (91% zaznaczyło cyfry od 8 do 10) są uzależnieniami zagrażającymi życiu.